

3277 »Brustet hjärta« eller takotsubokardiomyopati drabbar kvinnor i postmenopaus. Stressutlöst tillstånd som liknar akut hjärtinfarkt *Pär Hedberg, Theo Magounakis, Witek Dubaniewicz, Josefin Viklund, Jörg Carlsson*

3284 PCI-etablering i Värmland har gett resultat 30-dagarsdödligheten i hjärtinfarkt har halverats *Tage Nilsson, Hans Olsson, Johan Lugnegård, Ulf Stenestrand*

PATIENTSÄKERHET

3287 Kattbiten gavs fel penicillin – fick ledinflammation och bendedstruktion Allmänläkare bör ha kännedom om aktuella behandlingsrekommendationer

Följde inte de nationella riktlinjerna för behandling av huggormsbett

3289 Därför kan en läkare mista sin legitimation

Hög sugklocka ska bara läggas i speciella fall

DEBATT OCH BREV

3291 Anmälan om fusk som »bestraffning« *Bengt Järholm*

3292 (Var) finns krisen i psykiatrin? *Mats Porath*

3293 Costas värld och min *Sten Levander*

KULTUR Korridoren i det nya sjukhuset i Uppsala är som en ljus och varm salong inredd med soffor och blommor, skrev Emmy Rappe i brev till Florence Nightingale. Sidan 3299

3294 Klinisk nutrition – stora uppgifter kräver kraftsamling *Gunnar Akner*

3296 Lätt skapa arbetssituationer med ökad risk för utbrändhet *Rolf Nilzén*

3297 Lågdos-DT lika intetsägande som

vanlig röntgen vid diagnostik av rinosinuit *Christer Carenfelt*

Replik: Radiologisk diagnostik är i många fall oundgänglig *Roger Siemund, Anders Cervin, Christer Svensson, Åke Forssell*

Hembesök önskas *Premysl Slezak*

3298 **Replik:** Utbyggt familjeläkarsystem *Benny Ståhlberg*

KULTUR

3299 Florence Nightingales elev blev pionjär i Sverige *Gabor Hont*

3302 Recensioner

3304 **LEDIGA TJÄNSTER**

3306 **PLATSANNONSER**

3325 **MEDELANDEN**

Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

En halv seger för Darwin

Evolutionsbiologin har liknande betydelse för förståelsen av medicinen som relativitetsteori för partikelfysiken. Utan ett evolutionärt perspektiv blir stora delar av människans biologi oförklarliga.

Varför immunsystemet inte klarar vissa virus, varför metabolismen kan hantera svält men inte föda i överflöd, och skillnaden mellan sjukdom och konsekvenserna av att leva i en miljö som vi inte är genetiskt anpassade till förklaras bäst med ett evolutionsbiologiskt synsätt.

En grundläggande vetenskaplig teori, som förklarar mycket av naturens utveckling, är provocerande för ideologier som anser sig ha ensamrätt till alla förklaringar. Fundamentalistiska religiösa grupper har idag starkt fotfäste inte bara i det forna östblocket och USA utan även i Storbritannien, Centraleuropa och Turkiet. Ett av deras primära mål är att få bort evolutionsläran ur skolornas och universitetens biologiundervisning.

Argumentet idag är ofta att darwinismen

kränker de religiösa studenternas känslor.

Mot bakgrunden av fundamentalisternas ökande krav på att styra undervisningen är det värt att uppmärksamma EU-kommissionens resolution för evolutionen och mot obskuran-tism (*Nature* 2007;449:649). Kreationismen betecknas som ett potentiellt hot mot mänskliga rättigheter och evolutionsläran som en grundläggande vetenskaplig teori. Att undervisa om kreationism på samma villkor som om evolutionen bör motarbetas. Resolutionen är inte bindande för medlemsländerna men utgör ändå en seger för darwinismen.

Att religiösa mörkermän har ett problematiskt förhållande till evolutionsläran är i sekulära samhällen troligen ett mindre bekymmer än den skepsis mot genetik och biologiska förklaringsmodeller som florerar bland upplysta samhällsgrupper – avfärdandet av biologiska könsskillnader som sociala konstruktioner är ett aktuellt exempel.

»Kreationismen betecknas som ett potentiellt hot mot mänskliga rättigheter och evolutionsläran som en grundläggande vetenskaplig teori. Att undervisa om kreationism på samma villkor som om evolutionen bör motarbetas.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se